

Néhány gondolat a múlttól

Iskolánk, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Gimnázium, amely otthont adott az idei döntőnek, nagy múltú tanintézetnek számít Szentendrén, de nem ebben a formációban. Általános iskolaként a környező iskolákkal összevonva, majd önállóan speciális arculattal évtizedek óta jelen van a város oktatásában. Középiskolaként azonban viszonylag új. A 12 évfolyamos képzés (6+6-os rendszerben) a kilencvenes években indult meg, fokozatosan felépítve a középiskolás évfolyamokat. Az első érettségi vizsga 1997-ben volt.

Én abban a tanévben kerültem az iskolába. Egy nagy múltú budai középiskola könyvtárából, gyönyörű neobarokk könyvtárteremből, harmincezres, remekül gyűjtött állományból. És olyan tantestületből, ahol a kollégák nagyon használták és tudatosan használtatták a könyvtárat.

Itt, a Rákócziban, az iskola lehető legnagyobb osztálytermében volt a könyvtár, plafonig érő polcokon. Az állományt elsősorban az általános iskolai igények szerint gyűjtötték. A könyvtárhasználati hagyományok, szokások is elmaradtak az én vágyaimtól.

De érzékeltem az igényt, a várakozást – a kollégák és a diákok részéről –, ami körüvette a könyvtárat és az ott folyó munkát.

A Rákóczi könyvtára ma

Mára kialakult egy tízezres könyvtári állomány. Ez mennyiségre nézve nem nagyobb, mint a kezdeti állomány, hiszen ezresével kellett selejtezni, de sokkal szervezettebb, megfelelőbb. Természetesen az azóta kimunkált gyűjtőköri szabályzatnak megfelelő.

2005-ben egy gyönyörű, új tetőtéri helyiségbe költözhetett a könyvtár, ahol a polcok magassága is alkalmas egy iskolai könyvtár

számára. A könyvtár terei egyaránt kedveznek az elmélyült egyéni munkának és a csoportmunkának a könyvtári órákon.

Könyvtárunk a versenyt is kiemelten támogató MTA SZTAKI által fejlesztett KisTéka integrált könyvtári szoftverrel dolgozik. A könyvtár állománya számítógépes katalógusban kereshető, és az interneten is hozzáférhető a kozteka.hu/rakoczi webhelyen.

A számítógépes nyilvántartás izgalmas részletkérdések lekérdezésére is lehetőséget ad. Igaz ugyan, hogy nem lehet a könyvtári munkát számokban kifejezni, de talán érdekességként néhány adat: A 2009/2010-es tanévben a 12 évfolyamos iskola 660 tanulójából 510 fő beiratkozott tagja van az iskolai könyvtárnak. Az iskola diákjainak kétharmada rendszeres könyvtárba járó és használó. Az 54 fős tantestületből 42 kolléga kölcsönzött a tanév folyamán. Az első félév során 1815 könyvtári művelet (kölcsönzés vagy hosszabbítás) történt.

Az iskolai könyvtár egyéb eseményeiről, híreiről blogunkon lehet tájékozódni: <http://www.rakoczikonnyvtar.blogspot.com>

Könyvtárpedagógia

Az első években az állománnyal kapcsolatos sürgető feladatok miatt – állományapasztás, szerzeményezés, pályázás – nem is gondoltam a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyen való részvételre. De segítségemre jött az akkor megjelent Nemzeti Alaptanterv (NAT).

A NAT, amelynek alapján a mi akkori pedagógiai programunk készült, az informatika műveltségi területen belül javasolja a könyvtárhasználat tanítását. Az 1998/99-es tanévben először tanultak az akkori hetedikeseink – kéthetenként egy órában, a számítástechnikával felváltva – könyvtári informatikát önálló tanórai keretben. Tehát nem a magyarórából, osztályfőnökből elkönnyörgöve, sokszor ötletszerűen, néha lehetetlen

körülmények között zajlottak a könyvtári órák, hanem megadva a módját, rendszerbe foglalva.

Ez azóta is így van itt nálunk. Kisebbségi nagyobb módosulásokon megy keresztül a pedagógiai program aktualizálásakor, de a lényeg nem változott. Természetesen van ennek is sok hátránya, nehézsége, de a nagy előnye az, hogy súlyuk és jelentőségük van a könyvtárhasználati ismereteknek, tekintélye a könyvtárnak, a könyvtárba járásnak.

Így alakulhatott ki az évek során egy változó színvonalú, de lelkes gárda, akiket sikerült a könyvtári munkafolyamatokba is bevonni, és akikkel már gondolni lehetett a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyen való megmérettetésre.

Kötődésünk a versenyhez

A Rákóczi diákjai 1999 óta minden évben részt vesznek a versenyen. December folyamán házi versenyt rendezünk, ennek alapján indulnak a versenyzők a megyei döntőn. A házi forduló lebonyolításában rendszerint segítenek nekem azok a kollégák, akik gyakran használtatják órákon és projekt-munkáik során a könyvtárat.

Eddig négy alkalommal volt megyei győztes versenyzőnk, közülük két diákunk is volt már országos döntős.

Ezekon a sikereken és a versenyt övező érdeklődésen felbuzdulva gondoltuk az iskolavezetéssel, hogy szívesen adnánk otthont a versenynek a szép új könyvtárhelyiségben, a rendezett könyvvállománnyal.

Az is további motivációt jelentett, hogy 2009-ben ünnepelte Szentendre az ezeréves fennállását – 1009-ben említik először az oklevelek a várost –, ebből az alkalomból is megmutathattuk az idelátogató résztvevőknek a város kevésbé látványos arcát, azt a Szentendrét, amelyet mi, akik a mindennapokban látjuk sok-sok arcát, annyira szeretünk.

Az is fontos szempont volt, hogy az a tapasztalatunk itt a Rákócziban, hogy a helyi vagy regionális szakmai programok szervezése – ugyan nagy kihívás, de – mindig olyan találkozások, olyan szakmai kommunikációt eredményez, ami nagyon értékes és gazdagító.

Az évek során sok személyes kapcsolat alakult ki a könyvtárba járó gyerekekkel a verseny és a versenyztetés kapcsán. Ha csak azt említem, hogy az odautazás során milyen jó beszélgetésekben volt részem, már megérte. De több olyan diákunk van, akik sosem értek el kimagasló eredményt a versenyen, azonban számon tartják, szeretnek rajta részt venni, érdeklőnek, figyelemmel kísérik, szorítanak barátjuknak, barát-nőjüknek. Az a döntés, hogy ebben a tanévben a mi iskolánk ad otthont a versenynek, azzal járt, hogy idén nem lehet induló tanuló. Ez sokaknak csalódás volt, akik szerettek volna versenyezni. Ők lelkesen kapcsolódtak be az előkészítésbe, a programok kidolgozásába, a szervezésbe, a vendégek kísérésébe. Még a verseny napján is beindultak a könyvtárba, hogy lássák, miként zajlik a jeles megmérettetés.

Arról pedig, hogy mindezek után hogy folyt le a verseny, hogyan sikerült mindezt tető alá hozni, szóljanak majd a résztvevők. Én leginkább arról számolhatok be, hogy az előkészítés – minden ezzel járó gond, aggodalom, különmunka ellenére – nagy és szép kihívás volt, aminek örömmel álltunk elébe.

Maga a verseny pedig a támogató kollégáimnak, a segítő gyerekeimnek és nekem nagy élmény volt. ■